

CATCH & RELEASE & CATCH!

Dezelfde snoekbaars nog eens terug vangen is vrij zeldzaam, maar niet onmogelijk. De verhalen van terugvangsten in dit artikel zijn het overtuigende bewijs. De enige voorwaarde hiervoor is dat we catch & release vissen. Zo kan de vis groter groeien, voor nageslacht zorgen en maken wij sportvissers de kans deze nog eens terug te vangen!

TEKST GERBEN MUL FOTOGRAFIE KNEITERLIJST ARCHIEF

Over de snoek en karpers zijn legio verhalen bekend van 'gedubbelde' vissen. Van snoekbaars veel minder, maar ze zijn er wel degelijk. Want ook snoekbaars komt op dezelfde plekken terug, zo leert de ervaring (zie kader Snoekbaars migratie onderzoek op pag. 30). Theoretisch zou je eerder verwachten een vis te 'dubbelen' op een kleiner, afgesloten watertje, maar ook op groot water blijkt het mogelijk om dezelfde vis terug te vangen. Dé voorwaarde hiervoor is natuurlijk catch & release! Het 'dubbelen' van een vis is hiervoor natuurlijk niet de belangrijkste reden. Dat is uiteraard om deze zogenaamde 'kuitfabrieken' de kans geven de populatie in

stand te houden. Een mooie en bijzondere bijkomstigheid is dat je kans hebt om die ene kneiter die je visdag ooit een gouden randje gaf nog eens te vangen.

99% CATCH & RELEASE
Het af en toe opeten van een zelf gevangen vis hoort wat mij betreft ook bij onze hobby. Catch & Release voor 99% dus. Neem je een snoekbaars mee voor eigen consumptie, dan het liefst een vis tot ca. 65 cm. Alle vissen daarboven zouden we met z'n allen netjes terug moeten zetten. Dát zijn namelijk de vissen die het meest interessant zijn voor de sportvisser. Bovendien bezitten deze snoekbaarsen de beste genen en zorgen ze dus

voor het sterkste nageslacht. Verder dienen ze niet meer als tussendoortje voor oudere soortgenoten, zelden nog als snoekvoer en dus maken ze de beste kans om uiteindelijk zo groot te worden dat wij, mochten we ze vangen, met trillende knietjes de hengel vasthouden!

ONBETAALBAAR
Tenslotte is het goed om nog eens stil te staan bij de economische waarde van een grote snoekbaars voor de sportvisserij. In ogeschouwen genomen wat snoekbaarsvissers uitgeven om dergelijke vissen te vangen, is een grote snoekbaars zijn gewicht waarschijnlijk goud waard – in tegenstelling tot de kiloprijs op de visafslag. En dan hebben we het nog niet eens over de emotionele waarde en de sterke verhalen – met foto's – die bij zo'n vangst horen. Die zijn van onschatbare waarde! Je moet die kneiterjunkies eens zien als ze weer eens een dikke binnen hebben getakeld: een lach van oor tot oor! Het ego is voor enige tijd vrijwel onkreukbaar, ze

kunnen niet meer stuk op het werk en ook het thuisfront kan wekenlang genieten van een zonnetje in huis. Altijd terugzetten dus, die kneiters! Zeker als je de sterke verhalen van opvallende terugvangsten in dit artikel allemaal hebt gelezen.

GEEN HINDER
Bovendien leren de in dit artikel aangehaalde anekdotes over terugvangsten – in sommige gevallen zelfs op dezelfde visdag of slechts enkele dagen later – ons nog iets. Want dat snoekbaarsen soms zo snel alweer worden teruggevangen, betekent simpelweg dat ze zeer kort na een vangst alweer aan het eten gaan. En dat betekent maar één ding: dat de snoekbaars praktisch geen hinder ondervindt van het gevangen worden. Mits de vis daarbij natuurlijk goed en zorgvuldig wordt behandeld, en na het maken van de foto lekker vlot weer wordt teruggezet. Zeker in de warmere maanden, want bij hogere watertemperaturen is vis nu eenmaal stressgevoeliger.

2X MET HET PENNETJE

Op 25-8-2010 zitten Roelof Veltman & Tjeerd van der Ploeg een dagje op het grote water naar hun pennetjes te staren. Eerst vangt Roelof een dikke vis van 92 cm. Vrijwel direct nadat deze prachtige vis op de gevoelige plaat is vastgelegd en teruggezet, loopt de pen van Tjeerd weg. De dril van deze vis verloopt wat 'slapper' in vergelijking met die van Roelof even daarvoor, al komt de snoekbaars zeker niet als een laffe pannenkoek naar boven. Ze meten de vis met enig verschil in lengte op en hebben op dat moment dus

niet door dat ze dezelfde vis hebben gehaakt. Bij nadere bestudering van de foto's blijkt dat echter wel het geval te zijn. Beide vissen zijn opvallend gaaf en hebben dezelfde details. Verder onderzoek van de barcode in de stekelkam toont aan dat Roelof en Tjeerd dezelfde snoekbaars hebben gevangen. De vis is na het terugzetten direct naar de bodem afgezakt en heeft meteen weer een aasvis tussen de tanden genomen!

Roelof met een vis van 92 cm.

Tjeerd vangt vrijwel direct daarna dezelfde vis.

IN ÉÉN WEEK TIJD

We schrijven januari 2005. Het is koud en tijd om lekker wat op de rivierplasjes te rommelen. Marco Webbers is op 13 januari aan het verticalen op zo'n plasje en mag in de loop van de dag met een mooie kneiter op de foto: 84,5 cm. Drie dagen later is René van Moorsel met zijn boot op hetzelfde

plasje te vinden. Nagenoeg op hetzelfde kantje vangt ook René een vis van 84,5 cm. Als webmaster van de Kneiterlijst was dit destijds eigenlijk de allereerste zeer herkenbare vis, mede omdat de vangstplek die ik onder ogen kreeg bijna hetzelfde was.

Op 13 januari 2005 in de handen van Marco Webbers.

Drie dagen later poseren met René van Moorsel.

PR VANGEN ÉN EVENAREN

Oudejaarsdag 2006 vist John Versleijen vanaf de kant op een ondiepe veenplas. Als de dikke voorn onder zijn pennetje bruut wordt gepakt, blijkt even later dat een vis van 90 cm hier verantwoordelijk voor was. Zo pakt John op de valreep van 2006 nog even zijn nieuwe PR mee. Na de oliebolletten, champagne, vuurwerk en een dagje bijkomen op nieuwjaarsdag wordt het dinsdag 2 januari 2007. Die dag is hij ook nog vrij en besluit John nog een dagje te gaan 'pennen', maar dan vanuit de boot. Het vissen is taai, maar toch vangt hij één vis. Opnieuw een heel best exemplaar van maar liefst 90 cm! Het

zal toch niet... Ja dus. Na het bestuderen van de foto's blijkt het gewoon dezelfde snoekbaars te zijn! Een uitzonderlijke vangst: in dat seizoen werden er op deze veenplas behoorlijk wat kneiters gevangen, maar op deze vis van John na kon ik toen geen enkele dubbel gevangen vis uit de vele vangst foto's filteren. Zo'n dubbelvangst is dus sowieso al uitzonderlijk, maar in drie dagen tijd verdeeld over twee jaartallen je PR vangen en je PR evenaren is van de buitencategorie. Dat doet niemand hem waarschijnlijk ooit nog na.

Op oudejaarsdag 90 cm vanaf de kant.

En drie dagen later dezelfde vis vanuit de boot.

BIJ HETZELFDE BOEITJE

Op 30 juli 2010 is Robbert Poelwijk met een fireballetje aan het harken op de grote plas. Hij beleeft een topdag met de vangst van maar liefst twee echte beulen: 92,5 cm & 93,5 cm! Een week later hangt Robbert aan de telefoon. Bij de wekelijkse vangstberichten op Total Fishing stond een fotootje van Erik Stobbe met in zijn kladden een vis die wel verdacht veel leek op zijn vis van 92,5 cm. Ik trek het na en kom tot conclusie dat het overduidelijk

dezelfde vis is! Let op de tweede rugvin met beschadiging, de anaalvin met inkeping en de twee 'traanvormige' littekens achter de ogen en de andere krassen op de kieuwdeksels. Bij navraag stuurde Erik een grote foto op en beaamde hij dat het zonder enige twijfel om dezelfde vis ging. Hij ving 'm zes dagen later vlakbij hetzelfde boeitje aan een klein groen Salt Shakertje!

Robbert Poelwijk met 92,5 cm snoekbaars.

Erik Stobbe met dezelfde vis in zijn handen.

4 CM IN 8 MAANDEN

Kneiterlijst-vriend Jesse Hebing heeft ook een goed getraind oog voor vangstdetails. Hij komt op een gegeven moment op de proppen met een door hem gevangen vis van 77 cm daterend van 18 november 2012. Speurend in het Kneiterlijst-archief is hij namelijk op een vis gestuit die op 5 juli 2013 door Rick Rits op hetzelfde stuk rivier werd gevangen. De vreemde beschadiging op de rug, net achter zijn kop, maakt de vis heel herkenbaar.

Het frappante is dat deze snoekbaars in ruim een half jaar tijd van 77 naar 81 cm groeide. Dat is maar liefst 4 centimeter! Blijkbaar kunnen vissen in deze lengteklasse ook nog een beste groeisprint doormaken. Het grote verschil in groei met de vis van Eric van Bommel zal natuurlijk te maken hebben met de periode van het jaar: in de zomer groeien ze harder dan in de winter.

77 cm op 18 november 2012.

Ruim een half jaar later 4 cm groter!

HERKEN DE SNOEKBAARS

In eerste instantie lijken snoekbaarzen allemaal op elkaar. Ga je echter eens wat beter kijken, dan zie je toch de nodige verschillen – zeker bij oudere vissen. De jongere generatie vissen, zeg tot grofweg zo'n 60 cm, zijn veelal puntgaaf zodat de onderlinge verschillen moeilijker te zien zijn. Vissen van boven de 75 cm krijgen vaak juist 'karakter'. Bijvoorbeeld omdat

ze in de loop der jaren beschadigingen hebben opgelopen in de vorm van krassen en putjes op de kop of gespleten en afgeschuurde vinnen. Sommige vissen hebben juist een heel herkenbare bouw, variërend van lomp en dik tot 'magere heintjes'. Ook krijgen ze vaak een eigen gezicht: een bonkige,

knokige schedel; een dunne, lange of juist een brede, stompe neus; een kleine bek of een enorm grote laadklep. Het is eigenlijk net als bij mensen: iedereen is verschillend en heeft zijn eigen karakteristieke kenmerken.

BARCODE

Daarnaast kunnen we snoekbaarzen ook met 100% zekerheid identificeren aan hun eigen 'vingerafdruk'. Deze vingerafdruk zit namelijk als een soort barcode in de stekelkam verborgen en is bij elke snoekbaars

uniek! De gefotografeerde stekelkammetjes naast elkaar leggen is dus dé methode om een snoekbaars te herkennen. Aangezien het vlies tussen de stekels ook nog eens transparant is, ziet de barcode er aan beide zijden hetzelfde uit. Voor het identificeren en herkennen van een teruggevangen vis is het natuurlijk het mooiste wanneer deze twee keer aan dezelfde zijde is gefotografeerd. Dit is echter geen noodzaak. Door de transparante vinnen kun je de kam theoretisch – yep, Photoshop! – ook nog eens spiegelen en zo nog beter met elkaar vergelijken.

0,5 CM GROTER GEGROEID

Bij vissen die niet op dezelfde dag of met tussenpozen van enkele dagen worden terug gevangen, is het interessant om te kijken hoeveel de betreffende vis in de tussentijd is gegroeid. Een van de eerste vangsten die ik tegenkwam waarbij er een tijdspanne van enkele maanden tussen de eerste en tweede vangst zat, was een vis die twee keer is gevangen door Eric van Bommel. Dat

het om dezelfde vis gaat is een inkoppertje: de snoekbaars is vooral duidelijk herkenbaar aan de kras op de kieuwdeksel. Er zat een kleine vier maanden tussen de dubbelvangst (27 november 2004 en 19 maart 2005) en in die tijd groeide de vis een halve centimeter.

72,2 cm op 27-11-2004.

Een halve centimeter groter op 19-03-2005.

HOE GROTER, HOE LANGZAMER

November vorig jaar kreeg ik van Jesse Hebing ook nog een foto toegestuurd van een vis van 94 cm die zijn maatje Eric van de Werff op 17 november 2013 had gevangen. Het viel meteen op wat een ongelooflijk dik, vadsig apparaat dit was. Als ik naar de foto zit te turen, moet ik ineens denken aan een vis die Jesse een paar jaar geleden zelf ving – op 23 december 2011 om precies te zijn. Ik check de foto's, ontcijfer de barcodes in de rugvin en ja hoor:

dezelfde vis! En zelden zagen we zo'n mooie: van voor naar achter zeer stevig gebouwd en zo'n dikke, eigenwijze kop met grote, heldere ogen die diep in de schedel verzonken liggen. Toen 91 cm lang, dus in twee jaar tijd 3 cm gegroeid. Ik hoop dat iemand deze bak over een jaar of vier nog eens boven water krijgt!

Dikkie Dik op 23 december 2011.

Twee jaar later nog 3 cm langer.

HERKENBAAR UIT DUIZENDEN

Om het verhaal gepast af te sluiten mocht ondergetekende op 28-11-2013 ook met een dubbelvangst op de foto. Want dat het hier om één en dezelfde vis gaat is vrijwel meteen duidelijk als de vis uitgedrild naast de boot boven komt. "Hé, die ken ik!", stamel ik als vismaat Igor de vis aan boord hijst. De bizarre kronkel in de ruggengraat van deze snoekbaars maakt hem herken-

baar uit duizenden. Zo weet ik bijna zeker dat deze vis eerder is gevangen. En inderdaad: deze 'Quasimodo' werd op 11 december 2012 bij vismaat Pieter Smit in de boot gevangen door Johan Veerman. Op nog geen halve kilometer verderop! In een klein jaar tijd blijkt de vis van 89 cm rond een half centimeter te zijn gegroeid.

SNOEKBAARS MIGRATIE ONDERZOEK

Uit de bovenstaande verhalen blijkt dat snoekbaarsen in enkele gevallen op dezelfde plekken kunnen worden terug gevangen. Dit strookt met de conclusie uit het snoekbaars migratie onderzoek dat Sportvisserij Nederland van 2007-2010 samen met het NKS (Nederlands Kampioenschap Snoekbaarsvissen) en Rijkswaterstaat uitvoerde. Snoekbaars is redelijk honkvast en zwemt doorgaans niet echt ver van zijn plek.

Vanaf 2007 tot en met 2010 werd een groot aantal maatse snoekbaarsen in het Haringvliet, de Oude Maas en de Maas bij Niftrik voorzien van een transponder (een zendertje). Via kabels met detectoren in de rivieren werden de bewegingen van deze vissen gevolgd. Uit het onderzoek bleek dat slechts een klein deel van de vissen grotere afstanden aflegt. Een enkele vis zwom de rivier de Rijn op tot in Xanten, Duitsland; 170 km van de plek waar de vis werd voorzien van de transponder.

REDELIJK HONKVAST

Het merendeel van de snoekbaarsen bleek echter redelijk honkvast. Het grootste deel bleef nabij de locatie waar de vissen waren gevangen en, na het inbrengen van de transponder, teruggezet of binnen een gebied van 30 kilometer. Daarbij maakte een vis die werd uitgezet nabij Heerjansdam via de Lek eerst een uitstapje naar Nieuwegein, voordat hij terugkeerde naar het oorspronke-

lijke gebied waar hij was gevangen en voorzien van een transponder.

REGIONALE BENADERING

Uit het onderzoek werd geconcludeerd dat vissers (zowel beroeps- als sportvisserij) bij het maken van afspraken

over het oogsten van snoekbaars uit moeten gaan van een regionale benadering van deze visbestanden; zelfs op de grote rivieren. Lokaal en regionaal is het namelijk mogelijk om een populatie snoekbaars over te bevissen, waarbij dan slechts beperkte aanvulling van snoekbaars zal plaatsvinden vanuit het omliggende en aangrenzende water.

CATCH & RELEASE

Uiteraard is de schaal waarop dit onderzoek plaatsvond grover dan de in het artikel genoemde hengel-

vangstresultaten, waarbij soms vis op exact dezelfde locatie werd terug gevangen. Maar zowel het artikel als het onderzoek bevestigen het beeld dat tenminste een aanzienlijk deel van de populatie snoekbaarsen in een rivier binnen een bepaalde bandbreedte vrij honkvast is. Ze zwemmen zeker heen en weer, maar keren vaak tocht terug naar dezelfde plek. Zet daarom zeker de grotere vissen (70+ cm) altijd terug! Zij zijn met hun enorme productie aan eitjes van groot belang voor de populatie snoekbaars op die plek.

Overzicht van migratiepatronen door gezenderde snoekbaarsen.

